

1883.

Tizenkettedik évfolyam.

TORONTÁL.

24-ik szám.

Csütörtök, június 14-én.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint egyszer, csütörtökön.

Szerkesztői iroda:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.

Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . 6 frt | Félévre . . . 3 frt
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetések és melleletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 frt 50 krral számítva — minden nyelven fölvetnek a kiadóhivatalban. — Kéretik az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hivatalos hirdetések:

A Torontál-baikatandóhivatalos hirdetések díjai előlegesen beküldendők, még pedig 100 szóig egyszeri hirdetésért 1 frt, 100-200 szóig 2 frt, 200-300 szóig 3 frt és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugtábelvétel is beküldendő.

Magán hirdetések:

A 3-hasábos garmonsorselső hirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

Budapest, június 14-én.

Van-e hazánkban egyetlen város, vagy választó-kerület, mely meg lett volna kímélve a választások alatt és után az ellenzéki sajtó által? Van-e csak egy arasznyi föld is a magyar-osztrák monarchia területén, melyet az ellenzéki sajtó bemozolnia, megbélyegezni ne akart volna?

Nincs!

És miért?

Mert az ellenzék a legnagyobb erőmegfeszítések mellett is megbukott, kisebbségben maradt; mert a nemzet józan értelmisége ismételtlen a kormánypárt mellett szavazott. Az ellenzék pedig ezt nem türheti szó nélkül, meg nem adhatja magát szólanul a végzetnek, ki kell mondania, hogy mindazon város és választókerületek, melyek jobboldali képviselőket küldenek az országgyűlésre, a kormány megvesztegetett közegei, az aristocrazia és a katolikus clerus uszályhordozói.

Ily szegényítő bélyeget sütött az ellenzék Erdélyre is. Ott vannak — ugymond — a nagy bazafiságokról világszerte ismert szászok, kik egykor egész családostól készek lettek volna bemenni a reichsrathba, s a kik most 22 képviselőjükkel a jobboldalhoz csatlakoznak. Ott van az aristocrazia is.

Hát a katolikus clerus mit vétett?

Ime, e háromnak tulajdonítja az ellenzék pártunk győzelmét Erdélyben!

Azonban mellőzve a szászokat, mellőzve a katolikus clerust, melynek alkotmányos érülete talán még soha se nyilatkozott oly általános és széplötelen tisztaságban, mint a közelebbi választások alatt, ismerkedjünk meg közelebbről az erdélyi „hazaáruló” aristocraziával, s lásuk, milyen egyének képviselik ezt Erdélyben?!

Ott van egy Kemény, egy Teleky,

Bánffyak, egy Zeyk, Mikó és Tisza stb., ezek közül melyikkel állíthat szembe az ellenzék saját soraihoz csak egy megfelelő tehetséget is?

Szegény Erdély!

De van az ellenzéknek egy más baja is Erdélyvel. Az ellenzéki lapok, azzal akarták a magok részére nyerni Erdélyt, hogy jajgattak, sopánkodtak helyette, s megtámadták a kormányt.

„A kormány a „szabad kezét” Erdélyben épen nem használta. Arévizavar, a régi rendtelenség, az anomaliák és visszaélések egész serege, a régi anarchia él és virágzik ma is, minden téren; s ennek eredménye nem lehet más, mint általános elszegényedés, általános elégtelenség.”

„Az erdélyi állapotok a legnagyobb fájdalommal kell, hogy eltöltsék minden hazafi kebelét. Nem rendtelenség, de valóságos zürzavar ez, egy chaos, melyben kárt szenved minden érdek; nem is új alakulást eredményező chaos ez, de föl-oszlás.”

Eme szavakkal akarják az ellenzékiek a választások előtt Erdélyt felizgatni, s nem átalították az itt leirt állapotot a mai hazafias kormányának róni fel hibájául.

Mi különbség van egy ily hangon irt cikkek között és az oláh lapokban gyakran olvasható proclamások között? Nem mind a kettő ugyanazon egy célra törekszik-e? Nem arra inti-e mind a kettő olvasóit, hogy igyekezzenek a nyomorult állapot előidézését, a felettük levő hatalom súlyos kezét lerázni vállalkról?!

Sajnálatra méltó állapot, hogy valaki, főleg ha magyar, így ír akkor, midőn tudja van mindnyájunk előtt a mult, midőn jól tudjuk, hogy Erdély mai helyzetének némely visszamaradt miserei már csak néhai Bach-Schmerling rendszernek s az azt követő provosoriumnak tulajdoníthatók s végre, midőn meg vagyunk győződve alkotmányos kormá-

nyunk hazaszeretetéről, de látjuk, hogy mind e mai napig nem volt annyi fizikai ideje, miszerint Erdélyt e helyzetből teljesen kiemelje.

Tudta és tudja ezt Erdély értelmisége, s habár az ellenzék szerint a kormány e „tétlensége” miatt vérszemre kapnak is erdélyi ellenségei, — az értelmiség a kormány mellett van és lesz, mert meg van győződve arról, hogy ez állapot, helyzetet a legrövidebb idő alatt segítve leend.

A mi végre az ellenzék azon állítását illeti, hogy a kormány, a „szabad kezét” is használta Erdélyben s hogy ez által gyakorolt pressiót az ottani választásokra, — azt a rágalmak azon nemeihez sorozzuk, melyeket felfedezni, kitalálni csak egy, mindenféle fegyverekkel küzdő, öngyengeséget érző ellenzék volt képes. Különbön eléggé megczafolja ez állítást azon körülmény, azon tény is, hogy Erdélyben a választások mindenütt a legszébb rendben mentek végbe, tehát erőszakoskodásról, pressióról — legalább a kormány részéről — szó sem lehet.

Azonban legyen pártunk tagja akár erdélyi, akár magyarországi, s fejtsen bármily nagy tevékenységet is ki az ellenzék a gyanúsításokban, mondjon bármilyen itéletet Erdély, vagy az összes Magyarország felett, ez nekünk mindegy, — ez meggyőződésünknek, elvünknek nem árt hat.

És miért nem?

Mert — a mint már más alkalommal is említettük — pártunkat azon erős hit tartja össze, hogy a magyar korona jogai és souverainitásából nemcsak nem adott fel semmit, sőt a de facto confiszcálva voltak is mint visszazerezte, a „nihil de nobis sine nobis” elvének érvényét szerzett, még pedig alkotmányos érvényt, s a háromszázados politikának — Béccsel mint középponttal s a társ-

országokkal kibékülni — oly fordulatot adott, melyhez képest — a természetes fejlődés törvényei szerint a monarchia minden országainak és népeinek — mint köz- és sulypontra, Magyarországra kell támaszkodnia; hiszszük, meg vagyunk győződve továbbá arról, hogy az ellenzék azon e szigeteltség folytán, melybe a magyarságot a birodalomtól, sőt a kelet minden más népeitől hozta, — az országot okvetlenül azon kényszerűségnek tenné ki, melyben, ha gyáván hátrálni nem akar, egy új élet-halálharcot kellene vívnia, s még akkor sem jutna oly állásra, minőt ma foglal el a dolgok, a közügyek rendezésében, sőt még akkor sem, ha győztes maradna.

Ez a mi meggyőződésünk, s ebben osztozik velünk Erdély is, mert „mint inkább veszélyeztetett s így nagyobb mértékben érdekelt fél, élesebb és élénkebb érzékével bír a garantálnak is, melyeket biztonság tekintetéből helyeseknek és megnyugtatóknak talál.” „Ezért elítélni, üldözni kár volt.

Különbön megmutatja a jövő, melyik használ többet Erdélynek, a kormány „szabad keze” — e, vagy az ellenzék gyanúsításai, szikái?!

Tanitóegyleti közgyűlés.

A délmagyarországi tanítóegylet nagy-beeskereki fiókegylete folyó hó 7-én tartá tavaszi közgyűlését Katalinfalván, mely minden várokozásan felül sikerülten mondható. Nagy-Beeskerek városa és vidéke tanító meglepő nagy számmal gyűlték egybe, hogy a nevelés és oktatás nagyfontosságú kérdéseit megvitatva, a napirenden levő, az iskola belső szervezete melyen érintő ügyekben megdönthetetlen tapasztalatokon alapuló véleményüket nyilvánítsák; nyilvánítsák azt őszintén, határozottan, nyíltan de tárgyilagosan is. A gyűlés előtt a megjelent kártársak a katalinfalvai r. k. templomban tartott isteni tiszteleten testületileg vettek részt. Isteni tisztelet után a tagok és a helyi iskolászok az iskola-

TÁRCZA.

Hogy éltünk ötven év előtt?

Irtá Lauka Gusztáv.
(Vége.)

Most már beszéljünk a fővárosról.

Budapesten ezelőtt felszázaddal nem volt olyan szokás a vendéglőkben mulatozás, mint mostanában. A házasságok jobbra családi körben költöztek el estelijüket, vacsorájukat, sőt még ha virradtig tartó táncmulatságba mentek is, otthon vacsoráltak, a mi a táncra készült ifjúságnak elég sok kellemetlenséget okozott. Éjeli 12 órakor a zenészek nyugorájára bekövetkezvén, az üres gyomrú udvarlók a külön nem életterek felé szerte repültek.

A vendéglőkben és korcsmákban leginkább csak nagyobb kamasz tanulókat, nőtelen okleveleseket, kereskedő- és iparos legényeket lehetett látni. Nő ékezők a vendéglőkben, a ritkaságok közé tartoztak. Ezt a tartózkodást koránt sem a főváros okozta, hanem sajátlagos felfogása a decorumnak, melyet mindenki átállott megsérteni. De meg félték a sikamlós társalgástól és a pipafüsttől. Pedig tagadhatatlan, hogy az akkori fiatalok sokkal vadabb volt ugyan, de sokkal lovasabb. Legfeljebb néhány járdapostó firtli volt olyan szemtelen, hogy ismertelen nőt az utcán kisérgetessen vagy megszólitson.

Nappal a demi monde elvonult és még naplemente után se mert tovább menni ablakánál. A civilizáció később akként intézkedett, hogy a szeméremnélkülieket kidobta az utcákra, a szemérmeseket pedig beszorította szobáikba. Pedig akkor az utcák sokkal sötétebbek voltak s a járó-kelőknek nehezebb volt felismerni.

Akkoriban megvolt az a józan felfogás az emberekben, hogy a szennyet igyekeztek eldugni. Azóta nagyot haladt a világ és az erkölcsi rongyokkal nyilvánosan üzérkednek.

Az osztályok között nagyobb volt az elkülönülés. A selyem és perka, a spenczi és frakk, a magas telejú kalap és kucsma, csak nagy ritkán voltak egy társaságban szemlélhetők. Csak a cigányoknak volt privilégiuma, mindenkinél egyformán muzsikálni.

Életünkről kevesen panaszkodtak. Kiki mulatott a maga módja szerint. A nagy urak hintóikon jártak, a kereskedők, orvosok, ügyvédek, mernökök és hivatalnokok Pest néhány izléstelen bérkocsiját használták, a katonatisztek lovagoltak, a többiek, azok közt az írók és művészek is, gyalogoltak.

A kövezt irgalmatlanul roz volt, a láb-beliek kitudódek. — Aztán meg még a módosabbak se szeggyeltek kétszer fejeltetni. Én magam láttam a protonotáriust kétszer fejelt lábbeliben.

A zuglilet és városliget korántsem voltak oly csinnal berendezve, mint mostanában és minthogy e helyeket rendszeren a szakácsnők, szobaleányok, mesterlegények s katonák reja lepte el, a válogatottabb közönség a városligeti fasor mentében fekvő villákban keresett és talált szórakozást. A zöldbe az ember csak levegőt ment szívni, s ha künn ebédelt, rendszeren csömört kapott.

Kirándulások akkor is divatoztak. Kőbányán kitünő ser, Promontoron tiszta, egészséges bor, Budakeszin jó irós vaj és aludtej volt kapható.

A caroussel még nem divatozott. A porondon legfeljebb néhány lókupecz mutatta be equipageját. A városligetben a ringelspiel volt a mulatság netovábbja. Boldog volt az a szakácsnő, a kit képlárja, az az iparoslánya, a kit mesterlegénye, az a szolgáló, a kit urasági inasa ott megkocsiztatott. Az ütökopott gondolieriek abban lették legnagyobb örömlüket, ha amatáikat a tó selejtes vízében megfürösztethették. A rozant csolnakok elősegítették ebbeli kedvteléseiket.

Csak a gondtalan fiatalok élvezte szabadon azt, a mit mostan tiltott mulatságnak neveznek.

A Két választónál, Mátyás királnál és

Hunyadi Lászlónál ferbliztek, makaoztak és pharaoztak. A Zrinyiben és Jó pástornál hanzliztak. A Két pisztolyban nasivasztak és harminczegyeztek.

A juratusoknak és diákoknak senki se parancsolt. A Gardistánál tartattak azok a világhírű bálók, melyekben az ifjúság pénzét és egészségét eltánczolta.

A juratusok s egyetemi polgárok a mérszáros legényekkel örökös harcban éltek; a legnevezetesebb s történeti emlékü csata az volt, mikor a personalis juratus rokona a Sauerwein legényét agyonverte. Az aldozatot Julius Cäsari pompával temették el, s mint-hogy a lanariusok corzikai boszszút esküdtek, az éjeli tivornyak néhány évig szüneteltek.

A rendőrség még csak fejlődési korát élte s annyira vállalós volt, hogy ha öt nem bántották, ő se bántott senkit. A rendőrök harmincz évig is elszolgáltak a nélkül, hogy egyetlen pofót vagy sebet kaptak volna. Meghallak végelgyengülésben.

A nagyúri élet zárkózottabb volt, mint mostanában. De azért a klerus és katonaság a kulcslyukon is behatoltak. A sennorok és sennorok szemet hunytak; nem akarták se a földi, se a mennyei üdvöt nélkülözni.

Csodálatos! Mintha előérzete lett volna az akkori generációnak, hogy a mechanika és a chemia fognak uralkodni, a mernököket és gyógyszerészeket legkevesebbé gutirozták.

Az irodalom majmai és oroszlanai többnyire az olyan házakat látogatták, a hol ebédre és vacsorára is megmarasztották.

A fürdői kirándulások és gőzfürdők felnyire se voltak annyira divatban, mint mostanában s az emberek mégis tovább éltek.

A decorumra is szigorúban ügyeltek. A két macska vagy Ferencziféle conferentiákban száz ananyért se lehetett volna papot vagy képviselőt találni.

A névváltoztatásokat a színészek és írók kezdték meg, a rablók és zsebmetszők azután folytatták. Zöld Marczai, Angyal Bandi és Taréjas Gabi egy korban éltek Szenveivel és Celestionel.

a m. állami
cséplőgé-
nagyújtók

ó,

hid közelében.

(163-3.3)

yen tisztelt
lik, misze-
t az eddigéri boldo-
almat most

olás.

én.

ény &
eményden a
ját-

69-5.9)

épületbe vonultak, hol Eisler Mihály az egy-
let érdemes elnöke a jelenlévőket munkas-
ságra és kitartásra serkentve a „délmagyar-
országi tanítóegylet” jellegével. „Bátran,
gondosan, Istenben bízva, előre!” a gyűlést
megnyitotta. A hírlapi tudósítások szerkesztésével Birkenheuer B. (német)
és Bányai J. (magyar) bizattak meg. Miután
elnök jelentése szerint Mathias Miklós csős-
zeleki tanító, Dr. Ebner Alajos katalinfalvai
esp. plébános, Klobusch Antal és Schneider
Pál katalinfalvai iskolászéki tagok és pedig a
két előbbi a rendes, a két utóbbi az egylet
pártoló tagjai közé felvették; olvasatolt az
elnök, pénztárnoki és könyvtárnoki évi je-
lentés ugyazint a nagy-beckereki községi
tanestületnek az állandó tanszerkiállításra vo-
natkozólag beterjesztett jelentése. Az elnöki
jelentés megjegyzés nélkül tudomásul véte-
tt; a pénztárnoki számadások megvizsgálá-
sára Baaden, Szilvássy és Janczer urakból álló
számvizsgáló bizottság választott. A könyv-
tárnoki jelentés tudomásul vétetvén, könyvtár-
nok felhatalmaztatott, az egyes tanestületek-
től a postakönyvet bekérni, hogy ennek alap-
ján az egyes vissza nem küldött könyvek hol-
létéről biztos tudomást szerezzon. A nagy-
beckereki állandó tanszerkiállítás tárgyainak
egy része a főkjegylet tulajdonát képezvén,
azok leltározásával elnök Mathias és Klein
tagtársak bizattak meg. A napirend 5. pontja
értelmében Hölzl Lőrincz korelnök elnökléte
alatt a tisztújítás megjeltevén, korelnök indit-
ványára az egylet eddigi derék és ügybuzgó
tisztviselői Eisler M. (Lázárföld) elnökké,
Brajzer Gy. (N.-Beckerek) alelnökké, Szabó
S. (N.-Beckerek), Klein J. (Écska) jegy-
zőkké, Hoffmann M. (N.-Beckerek) pénztár-
nokká, Vári M. (N.-Beckerek) könyvtárnokká,
Hölzl L. (N.-Beckerek) karmesterré egyhan-
gulag megválasztattak.

Habár az eddigi adminisztratív ügyek a
tagok türelmét meglehetősen igénybe vették,
a jelenlévők az ezután következő előadások
iránt kivétel nélkül a legélelőbb érdeklődést
tanúsították. Meg is érdemelték azt az előadó
urak. Az első előadó Viszkocsill J. L. katalin-
falvai iskolai igazgató úr volt, kinek „Az is-
kolatörvény és a tanterv a városi és falusi
népiskolákra vonatkozólag” című előadása,
melyért előadó általános lelkes éljenzéssel és
jegyzőkönyvi köszönettel jutalmaztatott; —
igen élénk, mindvégig paedagogiai tapintatról
tanuskodó vitát keltet, mely vita, bátran állit-
hatjuk, a nagy-beckereki főkjegylet díszére
váltak és az egylet felvirágzását, a tanügy
előmozdítását és a tanító társadalmi állásának
emelését szíven hordó mindegyik tanférfi és
tanügybarát keblét örömmel töltötte el. E
lapok szűk tere nem engedi meg, hogy a vita
folyamában felmerült talpraesett megjegyzé-
seket és nagyérdőmi argumentumokat felsorol-
junk, csak felemlítjük, hogy a vitában Szil-
vássy, Kaufmann, főt. Hoffmann csávosi plébá-
nos, (Baaden, Fischer, Janczer, Bányai tiszt.),
Herczog (nagy-beckereki lelkész) Hölzl,
Hollinger és Szabó tagtársak vettek részt.
Egyhangulag elfogadtattak előadó által aján-
lott tétel a Bányai J. által ajánlott a kisd-
dedővás ügyre vonatkozó tétellel együtt.
Előadó egyuttal felkéretelt, miszerint a köz-
gyűlés által formulázott tétel a délmagyar-
országi tanítóegyletnek legközelebb Resiczán
tartandó XVII. nagygyűlésén előadja és azok
elfogadását a nagygyűlés által lehetőleg kies-
közölje. Az elfogadott tétel következők: 1.
Mint hogy kisdédővás nélkül sikeres népoktatás
alig képzelhető, a kisdédővás ügyének minél
előbbi törvényes rendezése szükségessé vált.
2. A testi büntetés a népiskolában végső eset-
ben nélkülözhetetlen fegyelmi eszköz. 3. Iskola-
törvény és tanterv, a helyi viszonyokhoz és
hazánk különféle vidéke lakosainak viszonyai
és körülményeihez képest módosítandók. 4.
Valamint a védőtörvény az iskolatörvény
és tanterv a legkisebb részletekig szigoruan
végrehajandók. Novoszell J. jordai községi
tanító urnak „A büntetések mikénti alkalmazá-
sása a népiskolában” cz. előadása szinte élénk
vitát keltett, melyben elnökön kívül, Szilvássy,
Janczer, Pinkert, Bányai és Krauszhaar tag-
társak vettek részt; elnök indítványára elő-
adónak szakavatottsággal kidolgozott munkájá-
ért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott.
Következtek ezek után az indítványok, melyek
közül első sorban felemlítjük a n.-beckereki
községi tanítóestületnek Baaden K. igazgató
által beadott indítványát, mely szerint a fők-
jegylet elhatározta Hölzl Lőrincz nagy-beck-
ereki tanítónak 40 éves jubiläumát a nagy-
beckereki őszi közgyűlés alkalmával megünne-
pelni.

Ezen indítvány egyhangulag kimondhat-
talan lelkesedéssel elfogadtván, a végrehajtó
bizottság tagjaivá az összes nagy-beckereki
körtársak választattak meg. Viszkocsill J. L.
indítvány folytán a nagy-beckereki főkjegylet
a torontalmegyei háziiparegylet pártoló tag-
jai közé lép és a többi torontalmegyei fők-
jegylet a torontalmegyei háziiparegylet pár-
tolására fel fogják kérétni. Birkenheuer B. in-
dítványára elhatározottat Müller J. albrechts-
flori tanító 40 évi működése alkalmából, de
különösen tekintve, hogy a veterán tanítványai
közül 25-en a nevelés és oktatás terén mű-
ködnek, átiratlag üdvözölni. Az újpécsei fők-
jegyletnek azon indítványát, mely szerint az
egylet minden egyes tagjának elhalálása
esetében minden tag 1 frtot fizessen és az
egy befolyt összeg az özvegynek segélypénz
gyántát kiszolgáltassék, tekintve, hogy ezen
indítvány a resiczai nagygyűlésen tárgyaltni fog
— tudomásul vétetett.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Szilvássy és
Mathias urak kérétek fel. A gyűlés után kö-
vetkezett a társasbéd, melyért, azt hisszük,

nem élünk vissza referensi tisztünkkel, ha ki-
mondjuk, hogy Neidenbach katalinfalvai kolléga
úr a dicsőség és mindnyájan köszönetét ki-
fejezzük azon valóban magyar vendégszer-
tetért és kollegiális előzékenységet, melyet
a rendezés körül fáradságtalanul tanúsított. —
Hogy a szokásos felköszöntések el nem ma-
radtak, magától értetődik. A legelső felkö-
szöntőt elnök úr mondotta Felséges urunk és
királyunkra, a felséges királynéra és az egész
magas királyi családra, Szilvássy kartárs Tre-
fort Agoston közoktatási miniszter urat élte-
tette, Novoszell megének érdemekben gazdag
tanfelügyelőjére, a mindnyájunk által őszintén
szeretett és tisztelt Steinbach Antal úr egész-
ségeért emelt poharat, Birkenheuert, Eisler
mint a hadsereg vezérért, Eisler a hadsere-
get, Bányai a hadsereg veteránjait az érde-
mekben megöszült Hölzl, Geist (Szécsány),
Fischer (Écska) kartársakat éllette, Szilvássy
a nap hőseért Viszkocsillért, Baaden Katalin-
falva érdemes jegyzője Klobusch Antalért,
Szabó S. Dr. Ebner, Dr. Ebner a tanítókért,
Viszkocsill az egész r. k. klerusért, Fischer,
Hoffmann csávosi plébánosért, Hoffmann a ta-
nítókért, elnök a kath. egyház egyik derék
főpásztoráért Bonnaz püspökért ürité poharát.
Következett még ezután a felköszöntések egész
serege, de ki győzné mindazokat felsorolni.
Nságos Steinbach kir. tanfelügyelő úr ugy-
szinté nemelősságu Bonnaz püspök urhoz ez
alkolomból táviratot menesztettek.

Ezen emlékezetes gyűlésről még sokat,
igen sokat mondhatnánk de, már is hosszúra
nyult tudósításunkat befejezni akarván, azon
óhajunknak adunk kifejezést: Vajha a tisztelt
kartársak áthatva hivatásuk magasztosságától
és isteni rendeltetésük szentségétől jövőben
is fáradságot és időt nem kímélve, a gyűlé-
sekre szép számmal megjelenjen a szent ügy-
ért való nemes küzdelemben soha ki ne fá-
radjanak, hanem „Bátran, gondosan és Isten-
ben bízva, előre!” Viszontlátásig Nagy-Becs-
kerei. **Bányai.**

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Szöreg, május 27-én.*

Kedves Guszt! öcsém!

Hogy Eneaskint, post tantas vicissitudi-
nes rerum, vagyis kenyertünk javának megrá-
gása után, hiszem, hogy minden Didoskodó
barlangozás nélkül a budai parnassusról, hol
mint az európai hírek kristályzott spirítusa, s
így a ministerelnök oportunitásokodások táplá-
lója, ki utólagja úri kényelemmel kegyeket
osztogatva szerepelt, mondom, hogy még
mindig jól abrakolt, s így eleven fiatal tüzzel
poroszkalva is ágaskodó pegázusodat a toron-
tali legelőre terelted, azon nem csodálkozom,
mert a kiegyezés után mi is elmondhattuk
Dupin franciaia kamra elnökével III. Napoleon-
nak a 2-ik decemberi huszáros hatvágsa
után szolván, hogy „Novus rerum nascatur
ordo”, vagyis, hogy új vágányba zökkent ke-
rekünk.

Értesitem tehát benned, jubilariter ko-
szorított veterán lantosát hazánknak, hogy én
is a torontál-szöregi ispnáság fedele alatt
philosophálatok a felszárad lefolyása alatti
közös működésünk történetét felett és így
te poetizálva, s én politizálva, tehát mindketten,
ide, a vitam, et sanguinem pro rege korszak
után azonnal elszerkesztett a németesített meg-
magyarosított területre jutottunk; ez tehát a
mi mostani Latium-unk, s mindaddig itt is
maradandunk, míg a hadsereg szervezése s
így a népfelkelés elrendelkezése országgyű-
lésileg be nem fejeztetik s az utolsó a muszka
ellenében igénybe nem vétetik, s ha ez be-
következend, akkor én az utolsóhoz felcsapok
Bem apónak, te pedig Petőfi-skedni fogsz mel-
lettem, azért csak készülőj előre egy „Szárnyra
magyar” fele kaszkászörülő tarogatásra.

Gusztikám! Haljunk szót: véletlenül ke-
zembe jutott a „Torontál” 21-ik száma, mely-
ben épen annyi humorral, mint csipős eleven-
séggel megkezdte a „Hogy élünk ötvén év
előtt”-i tarcazickozást. Minthogy, kedves
öcsém te még akkor csak iskoláidat végeztél
midőn már én, a korteskedéseim következté-
ben vagy is azért, mert a teendők, a
hazafiság lángja által, az ész rostájából ki-
patogtatott kukuriczával kirakva magyaráz-
gattam a nemes és vitéző atyafiának, miket
aztán a nép is felfogott, minek bizonyossága
az 1848.) Komárom, Abauj, Bács, Nográd,
Zemplénmegyék közgyűlései ajánlatára tabla-
biráskodtam is mindezeknél fogvást mint gr.
Dessewffy Aurel által Pestmegye közgyűlésen
elkeresztelt Commis voyageur politique is,
jogosítva érzem magamat arra, hogy ha egy
kicsit Bernáth Gazsiskodva egybe, s másba
nagyon frezkóznál, mire, a gentrik valódi
sistergő kapadodanyal való lepálása által
már is hajlamb mutatkozik, mondom joga-
sítva érzem magamat prozai historico coeta-
neus lantod melodijába bele brúgnozni, ter-
mészetesen csak annyira, mennyire, a minden
nap egy notát felejtő vén brúgós még képes,
pedig nálam még most is sokat akarja a
szarka.

Azért ezennek élek is jogommal: Hogy
a közép birtokos osztály nagyobb része lehe-
tőleg vigan élt, abba igazad van, hiszen Józsa
Gyuri is nagy vig ebéd után, utasítá el azon
kéregetőt, ki az isten nyila által légegett temp-
lom számára kérte a segélyt, mondván: „oly
gazdának, ki saját házat felgyújtotta, nem

* Noha e becses levél megárfolja egyes állításun-
kat, országosan szeretett bátyánk remélt bele-
egyezése mellett mégis örömmel közlünk azt, mint
szép multunk egy becses emléklapját, és haza és
faj szeretetének keresetlen nyilatkozatát.
Szark.

szoktam építkezéséhez járulni. Igaz hogy gróf
Keglevich Miklós, barátával nagyon eleven
helyé tevő Parádót, s hogy gyakran oly me-
gyei közgyűléseket tartottunk Pesten ugymint
Biharba-Barsba ugy mint Szathmárba, hogy
országosabb volt hatások, mint a mostani par-
lament bár mely ülése is, való az is, hogy a
királyi biztosoknak gyakran megnehezített a
megyekbeni működés. De Gusztikám már
az osztán ugyan csak fresko, mit ezen sor-
idban rögtönözött: „Igazán szólva a magyar
nemesség egész élete csupa mulatságból ál-
lott.” Igen jól tudod te azt, hogy a legpaza-
rabb vendégszolgák, mindig a választások,
és országgyűlési utasításokat előkészítő
közgyűlések előtt tartattak, és így, mind ezek
legnagyobb része, a szabadelvűség előmozdi-
tása, s a haladás érdekében történtek.

Se te, se én, se velünk működő több
százak nem valánk gentrik, se a nemzetnek
nevezett kaszinó tagjai, még is elköltöttük
minden keresményünket, hogy a szathmári
pontok tyukodi ölmosbotok nélkül többségre
emeltethessünk.

Egy minden anyagi érdekeket leszorító
hatalmas érzet lelkesítette akkor a haza jobb
fiat, és ezen kor szülte Széchenyit, Nagy Pált,
Deákot, Wesselényit, Kőlcseyt, Vörösmartit,
Bajzát, Palóczyt, Pázmándit, Borsiczkyt, Csá-
nyit, Nyárit, Telekyt, Szentkirályit, s mind ezek
és számos ily mások közt Kossuthot! az egyet-
lent.

Nézzünk most szét, s keressük a sucres-
centiát!!! azért csak kimélet a volt nemcs
középrendnek, mert ez a nemzet vértanuinak
kerete volt az.

Egy kis tükröt tartok elődbe most, mely
csekély ugyan, de mégis kilöveli a 48 előtti
lelkedést, Debreczenbe szemembe ötlött 1849.
év márczius havában egy zsebóra, midőn te azt
zsebedből kihuztad, mely remeke volt a mű-
vészetnek, de a hátán Miklós orosz császár-
nak képe volt a legremekebben zománczolva,
én néked ezen óráért, saját drága óram mellett
még 150 frtot adtam, egyedül azért, hogy a
zsarnok képet leráspolyozhassam. Ily érzélem,
és értelembe, nem ismert a magyar független
nemesség áldozatot, melyet meg nem hozott
volna a Kubinszkyság érdekében, a pecsovic
mamelukság ellenében. Számok vagyonát,
ezen lelkesedés szent tüze emésztette meg.
Minthogy a történelmi idővel ily jegyzetekből
irandják meg, azért e tárgyban csak halavá-
nyabban a freskóval.

Ha néhol az utódok őseinek földjét most
mint becsült biztosok osztályozzák is, még is
jobban langol kebleikben az öröklött szabadság
szent érzete, mint a mindenféle börze „nesze
semmi, fogd meg jól” egyedüli hirtelen épült
akciók, sorsjegyek garmadain összevásárlott
uradalmak birtokosai érdekek hajhászóiában.
Terjünk most a jelenre: A Siculici-
dium = 1763. haladatlanság korszakában, a
rettelmek között Bukovinába menekült, s Hadik
András tabornok közbenjárása folytán életben
hagyott szerencsétlen testvéreinknek, szivesen
hiszem, hogy nemes szándékból bár, de nagyon
extemporizáltan vissza hozott telepítési érde-
kekben Talián alispán urnak alapos, s kegye-
letes sensatiót ebresztett jelentése, méltó há-
lára kötelező, mert országos felkarolás nélkül,
mire a bevezetők méltán számíthattak rette-
netes pusztulás lett volna a következése. Elég
legyen ez alkalommal ebből ennyi.

Terjünk csak vissza az 1832—1845-iki
időkre, midőn a pozsonyi Hollingerbe, és a pesti
Pálvaxba ifjuságunk több lelkesedést szívott be,
a haljunk szót követő dicitókból mint most a
Doktori graduallitásig nyelvet volt ugyan
akkor is egy pár év alatt egy két párba,
mégis nemesebb volt a közös egymásti meg-
becsülés érzete, mely méltóság teljesen tan-
ácskozott akkor a mindég jelenlévő valódi
honatyak! Beóthi Ödönnek a vegyes házassági
egyik nyilatkozatára, Tágén nagyváradi kano-
nok csak annyit mondott, hogy „keréken taga-
dom” és mint a háborgatott méhraj becsület-
éretének méltóságában felzúdult az egész
országgyűlés, Tágén megakasztatott, s azon-
nal karon fogva kivezetett az ország szen-
télyéből. És most a centralisatio minden tekin-
télyt elnyelő korában, mit mindent nem mon-
danak egymásnak, és a ministerelnöknek a
progressiv civilisatorok! — O tempora! o mores!

De hogy ne is mondanánk, midőn most
csak az adó behajlathassék, és az évenkénti defi-
citek bármely áldozatokkal is fedeztethessenek
büntelen, sőt még sajtpörben sem fogatva a
szabad sajtó immunitása által olyakat is szabad
írni mint a „Katholikus család” képes hetilap e f.
év május 6-ki számában ezen czim alatt a
katholikus főpapság, és Tisza Kálmán irt, szó-
rul szóra ezeket mondván: „Az az ostoba tak-
tika, mely Tisza Kálmánt már most másod íz-
ben arra ragadta, hogy a joaik autonómiaja
mellett szavazott papságot, a papi javak el-
vesztésének eshetőségével akarja terrorizálni.
Csak arra van még szüksége ennek az elsan-
gosodott országnak, hogy a kormány éléről
hirdessék mások javának elvehetését, ugyan,
ez elvehető bárkitől is, Hatos vagy Berecz!
Köszönjük Tisza urnak a leczkét, majd lesz
gondunk rá, hogy eleme felszük.” — Ugyan
Gusztikám! ha a mi ifju korunkba valaki ha-
zánkat elsobrisodottunk vakmerősködött volna
egész nyíltsággal bélyegeznünk, valjon meddig
fenyegethette volna az ily vakmerő az ország
első hivatalnokát? Mondj ezen kérdésekre
kandenzial, a serkedező civilizációnk kifoly-
lásából!

Egy szuszra most legyen elég ennyi, ha
lapod véletlenül ismét kezembe kerülend, s abba
egyet mást vagy kisujtászni, vagy edzve
zománczozni kedvem szotytyanna, akár mint
volt juratus, akár mint volt nemcs had-
nagya, polgári őrhadi veterán, vőfély, nász-

nagy, s keresztapa, akár mint a Sion hegy-
tövében hajnalt sokáig kukurigató kakas,
akár mint a népgyűlések nagy harangja, ha
repedeztetlen is megkondulok, és ha kell
még helyt is állok.

Ad talia offa paratissimus

Beszé János.

Szöreg, június 9-én.

A délmagyarországi tanítóegylet „török-
kanizsai főkjegylet”-e folyó évi május hó
31-én tartotta ez évi tavaszi gyűlést Török-
Kanizsán, melynek rövid leírását itt adom.

A fők-egylet érdemes elnöke melegen
üdvözli a csaknem teljes számban jelen volt
egyesületi tagokat, a gyűlést megnyitottak
nyilvánítja.

A megállapított tárgysorozat szerint
első sorban, Nógrádmegye tanestületének
már a törvényhatóságok felterjesztett s
pártolás végett hozták is megküldött kér-
vénye tárgyalattott.

A nevezett egyesület azt kéri, hogy
általa a törvényhozásához felterjesztett kérvény
a pánszláv eszmék megállítására tárgyában
pártolassék.

A nevezett egyesület kérvényét azonban,
miután a magas kormány e tárgyban már a
kellő intézkedéseket megenni kegyeskedett, a
gyűlés Kövessy József felszólalása után egy-
szerűen tudomásul vészi, míg a gümörmegyei
ált. tan. egylet átiratát a portómentesség tár-
gyában egyhangulag pártolja.

Ezután az a kérdés, hogy a főkjegyleti
tagok, kik egyszersmind a „délmagyarországi
tanítóegylet” tagjai is, az egyt. közlöny megszü-
nitével fizessék-e tovább a tagdíj 2 forintot,
élénk vitát idézett elő, melyben majd minden
tag részt vett, míg végre kimondattott, hogy
a 2 forint tagdíj fizetésére az egylet tagok
mindaddig nem kötelezhetők, míg az egylet
az alapszabályok 5 p. értelmében egy tan-
ügyi közlönyt meg nem indít.

A fenti határozat után következtek az
értekezések, melyek sorát Danilovits Elek
ó-bébai tanító e tétellel: „Mily befolyással
van a tornászati a szellemi tehetségek fej-
lesztésére” nyit meg.

Az értekezés hévvel a hosszú évek során
alapult felolvasásában a szellemi nevelést a
testivel hozva kapcsolatba, szerencsésen oldotta
meg themáját, miért is a gyűlés neki jegyző-
könyvi köszönetet nyilvánítja.

Második előadás volt: Kövessy József
szöregi tanítóé, ki a tornászati a minden-
nap életben való nagy jelentőségét fejtegetve,
kéri a gyűlést, hogy minden erejéből hatna
oda, hogy a tornászati minden egyes nép-
iskolában való célirányos tanítása hovaelőbb
jönne létre.

A gyűlés ezen kitünően sikerült előadást
feszült figyelemmel hallgatta végig, s azt
érdeme szerint méltányolva az előadónak kö-
szönetet jegyzőkönyvileg fejezte ki.

Legérdekesebb volt azonban Recksó Ist-
ván térvári tanító előadása, melyben a 6 osz-
tályú osztatlan népiskola tanítását mutatja
gyakorlatiában. Előadása jegyzőkönyvi elis-
meréssel jutalmaztatott.

Ezzel az ülés — több lényegtelen tárgy
elintézése után — az elnök zárbeszédével
véget ért. — Y.

HIRHARANG.

* **Személyi hír.** Megyénk derék, je-
les készűségű és közkedvelt főjegyzője, zom-
bori Rónay Jenő, hivatalos utjából hazatérve,
állomását ismét elfoglalta.

* **Schäffer Antal,** pápai kamarás,
apát és esp.-pléb. úr ő nságának nevenapját
f. hó 13-án ünnepelték meg nagyszámú tiszte-
lői és barátai. Megyénk fő- és alispánján ki-
vül résztvettek az őszinte jó kívánatok és üd-
völzések kifejezésében városunk és vidékünk
legelőbbsjei, a kiket az általános tisztelet és
szeretethen álló, derék és tudós plébánosunk
nemcsak őszinte szeretettel, hanem választékos
és gazdag lakomával is fogadott.

* **Az arena** Rózsa Ferencz úde s
lombos sörházi kertjében készülöben van, s
július 1-én benne nyilván meg is kezdetnek
az előadások.

* **A főgymnasium ifjuságának**
majálisa mult csütörtökön megtartatott ugyan,
de nagyon sajnálatra méltóan, mert az este
7 óra tájt bekövetkezett felhőszakadászseru
eső a vigás helyén megjelent róppant nagy
számu közbűnséget össze-vissza mosta, a tün-
dörös alakot öltött tánczhelyiség decoratiói,
lampionjai, virágjai s egyéb diszitményeivel
együtt. Igen sajnáljuk, hogy a derék rendez-
őség farszató munkája meg Lichtenegger
tanár ur nagy gond és kitűnő illléssel elő-
állított portáli és oszlopi festményei, melyek
nem egy szabadbani, hanem bármely termi
tánczhelyiség diszitéseül is méltóan elillettek
volna, egy kis félóraig tartott szeszélyes idő-
járás prédája lett, s hogy így általán a ma-
jálisnak vége szakadt, ott hagyván a még rő-
viddel ezelőtti porzott táncz- és mulató-teret
tőcsának.

* **A szerb tanuló ifjuságának**
mult hétfőn kedvező időjárás és nagy számu
értelmi közűnség részvétele mellett tartott jú-
niálisa minden tekintetben sikerült.

* **A helybelli kereskedelmi if-
juság** vasárnap, 1883. évi június 17-én a
helybelli kincstári erdőben tanczmulatságot
rendez, amelyhez neki sikerült br. Scudier
hadszernagy 29-ik számu házi ezredünk ze-
nekarát, Strobl Henrik, itt is igen jól ősmert és
kedvelt zenekarmester személyes vezetése
mellett megnyerni. A tánczter ez alkalommal
ujra lesz helyreállítva, ünneppélesen földi-

szíve
tök v
latni
vize
marc
örök
zám
vel
lévő
azaz
a kor
kor z
június
21-én
belépt
Feren
felnyit
nap ju
ben s
dön m
hogy
élveze
nyival
mivel
kott b
delyes
pénztár
szépítő
kereke
végzett
egyes
termé
latsága
egy le
hó 23-
*
dasági
június
a Cur
egyest
minél
közgy
kulásá
szabály
székhe
sület
alelnök
gyalás
mából
közgy
ott a
letet t
Gróf C
elnöke
*
alatt a
vizsgá
tartatn
sanctó
d. e. a
II. oszt
osztály
20-án
d. u. a
d. e. a
d. u. a
nyelv,
d. u. a
órákor
deserur
d. e. S
Az isko
pedig a
Binder
Ferencz
IV. oszt
urak; a
Szilard
intézet
szék m
és Stag
tálybar
Ernö ur
Antal és
VIII. os
Kollarits
zene és
Binder I
*
népisko
közű ne
június
I. leány
az I. C.
d. u. a
I. tor na
ismétlő
B. iparis
II. fiasz
a IV. ve
d. e. az
u. 4 órá
oszt. viz
3 órákor
s tanügy
az is k
*
közokta
f. é. máj
magas
tanítók
csak egy
tartalni
csarnok
vevő tan
teltnek,
van. A fo
az illeté
zeudók.
* T
ság terüle

a Sion hegy-
világító kaks,
y harangja, ha
és ha kell
Ta paratissimus
e János.
junius 9-én.
egylet „örök-
évi május hó
yulását Torök-
át itt adom.
nöke melegen
ban jelen volt
megnyitoltnak
rozat szerint
antestületének
elterjesztelt s
gküldött kér-
t kéri, hogy
szettl kérvény
ása tárgyában
nyét azonban,
gyban már a
egyeskedett, a
ása után egy-
gömrömegei
mentesség tár-
a főkegyeleti
magyarországi
ny megzsum-
ij 2 forintot,
majd minden
ndatott, hogy
egyleti tagok
eg az egylet
n egy tan-
vetkeztek az
milovits Elek
beölyással
etségek fej-
ű évek során
nevelést a
ésesen oldotta
neki jegyző-
essy József
k a minden-
t fejtegetve,
ejéből hatna
egyes nép-
a hovaelőbb
rült előadást
égig, s azt
adónak kö-
ki.
Recskó Ist-
ben a 6 osz-
tulatja be-
nyvi elis-
gtelen tárgy
rbeszédével
--y.
k derék, je-
zűje, zom-
hazatérve,
i kamarás,
nevenapjat
amú tiszte-
panján kit-
otok és üd-
s vidékünk
iszteleit és
ébanosunk
alasztékos
z üde s
n van, s
kezdetnek
agának
olt ugyan,
t az este
adásszerű
ant nagy
a, a tün-
ecoratói,
nyével
k rende-
tenegger
sel elő-
melyek
y teremi
elillettek
ny idő-
a ma-
még rö-
at-teret
agnak
y szanu
rtolt ju-
mi if-
17-én a
latságot
Scudier
ünk z
smert és
vezetése
alommal
a feldi-

szítve és este fényesen kivilágítva. A látoga-
lók védelmére három nagy sátor fog felállit-
tatni. A katonai zenekar, a mennyiben a Bega
vize az idő kedvező járása folytán csendes
marad, szombaton, június 16-án, az esteli
órákban fog megérkezni, a Lutzenbacher-féle
gözmalomnál kiszállni s onnet harsógó zené-
vel a városon át az Amerika külvárosban
lévő Rudolf kaszárnyába vonulni. Más nap,
azaz vasárnap, az ünnepélyi napon, a zenekar
a korai órákban riadót tart és délutáni 2 óra-
kor zeneszó mellett indul ki az erdőbe. Hétfőn,
június hó 18-án és csütörtökön, június hó
21-én hangverseny lesz a kioszkban 20 krnyi
belepti díj mellett, a mely alkalommal Róza
Ferencz úr díszkürtjét a közönség részére
felnyitja s szökőkútját működni engedi. Vasár-
nap jun. 24-én búcsú-hangverseny a népkert-
ben szinte 20 krnyi belepti mellett. — Ami-
dön mi tehát ezt előrebocsátottuk, reménylünk,
hogy városunk és vidékének közönsége o ritka
élvezetű és gyönyörtelt erdei mulatságot any-
nyival is inkább fogja tömegesen felkeresni,
mivel a kereskedő ifjúság által rendezni szok-
ott bármiféle mulatságoknak kellemé és ke-
delvessége mindnyájunk előtt ismeretes, meg-
mivel az esetleges tisztá jövedelem beteg-
pénztárak alapkövének van szánya. Tehát
szép idő és szerencse fel!

* **Táncmulatság.** A nagy-be-
cereki gymnasium VIII. osztályát jelen évben
végzett tanuló ifjak által a „Deák-segélyző-
egyesület“ alapkövének gyarapítására a casinó
termében folyó hó 16-ára tervezett táncmu-
latságát, egybekapcsolva „A VIII. pont“ című
egy felvonásos vígjátékkal, szombatra, június
hó 23-ára halasztotta.

* **Meghívás.** A „Torontálmegyei gaz-
dasági egyesület“ alakuló közgyűlést 1883-iki
június 17-én délelőtt 10 órakor N.-Kikindán
a Curia nagytermében tartja meg, melyre az
egyesület tagjai tisztelettel meghívattak és
mivel számosab megjelenésre felkértek. A
közgyűlés tárgyai: 1. Az egyesület megal-
akulásának határozatilag kimondása. 2. Az alap-
szabályok végleges megállapítása és a
székely kérdésének eldöntése. 3. Az egye-
sületi választmány megalakítása, az elnök és
alelnökök megválasztása. 4. Indítványok tár-
gyalása és az egyesület megalakulása alkalm-
ából szükséges intézkedések megtétele. A
közgyűlés megelőzőleg reggeli 9 órakor ugyan-
ott a „szervező bizottság“ előleges értekez-
letet tart. Zombolyán, 1883-iki június 1-én.
Gróf Csekonits Endre, a szervező bizottság
elnöke.

* **A t. iskola-nővérek** vezetése
alatt álló zárdai intézetben az 1882/3. tanévi
vizsgálatok következő napokon fognak meg-
tartatni: Jun. 16-án, reg. fél 8 órakor, „Veni
sancte.“ — I. a népiszkolában: Jun. 18-án
d. e. az I. osztályban; ugyanaz nap d. u. a
II. osztályban; jun. 19-én d. e. a III. és IV.
osztályban; jun. 19-én d. u. az V. és VI.
osztályban. — II. a magánintézetben: jun.
20-án d. e. az I. és II. osztályban; jun. 20-án
d. u. a III. és IV. osztályban; jun. 21-én
d. e. az V. és VI. osztályban; jun. 21-én
d. u. a VII. és VIII. osztályban. — Francia
nyelv, zene és énekek: Penteken jun. 22-én
d. u. — Szombaton jun. hó 23-án d. e. 9
órák a plebaniai templomban „Teged Isten
dicserünk“ hálaistentisztelet tartatik. — Kezdet
d. e. 8 órák, d. u. 3 órák mindennap.
Az iskolások megbízottjai a népiszkolában, és
pedig az I. osztályban: Annau Adam és Dr.
Binder Lipót urak; a II. osztályban: Kellner
Forencz és Dr. Kollarits Mihály urak; a III. és
IV. osztályban: Baaden Karoly és Molnár F.
urak; az V. és VI. osztályban: Dr. Plechl
Szilárd és Róza Ignác urak. — A magán-
intézetben: az I. és II. osztályban: Az iskola-
szék megbízásából jelen lesznek: Szálák J.
és Stagelschmidt Pál urak; a III. és IV. oszt-
ályban: Dr. Stassik Ferencz és Steingaszner
Ernö urak; az V. és VI. osztályban: Zimmerer
Antal és Dr. Binder Lipót urak; a VII. és
VIII. osztályban: Dr. Plechl Szilárd és Dr.
Kollarits Mihály urak. — Francia nyelv,
zene és énekek: Dr. Plechl Szilárd és Dr.
Binder Lipót urak. Az igazgatóság.

* **Értesítés!** A n.-becskereki községi
népiszkola növendékeinek évi vizsgái a követ-
kező napokon és rendben fognak megtartatni:
Június hó 21-én d. e. a III. fozst., d. u. az
I. leányoszt. 22-én d. e. az I. B. fozst., d. u.
az I. C. fozst. 23-án d. e. az I. A. fozst.,
d. u. a II. vegyes oszt., ugyanaz nap 6 órák
torna vizsga. 24-én d. u. 2 órák az
ismétlő iskola, — 3 órák az I. A., és I.
B. ipariszkola vizsgája. — 25-én d. e. a
II. fozst., d. u. a III. vegyes oszt. 26-án d. e.
a IV. vegyes, — d. u. a IV. fozst. 27-én
d. e. az V. VI. fozst. vizsgája. — 29-én d.
u. 4 órák a II. A., II. B. és III. ipariszkolai
oszt. vizsgája. — A vizsgák délelőtt 8, d. u.
3 órák kezdődnek, melyekre a t. cz. szülők
s tanügybarátokat tiszteletteljesen meghívja
az iskola igazgatója.

* **Torna pótanfolyam.** Vallás és
közoktatás m. kir. min. úr ő nagyméltósága
f. e. május hó 30-án 18289. szám alatt kelt
magas rendelete értelmében a népiszkolai
tanítók számára az ez idei nyári szünidő a
csak egy helyen fog tornászati pótanfolyam
tartatni és pedig a budapesti I. kerületi torna
csarnokában. A torna pótanfolyamon részt-
vevő tanítók 80 frt államségélyben részesi-
tettek, melybe az uti költség is beleértve
van. A folyományok ellenében felszerelt kérvényei
az illetékes kir. tanfelügyelőségekhez inté-
zendők.

* **Tüzesetek** Torontálmegye ható-
ság területén: April 2-án, Pávilov Mita szerb-

nagy-szent-miklósi lakos kárára leégett egy
120 frt értékű ház, ismeretlen ok által; ápril
23-án, Szandits Tima gaadi lakos kárára egy
450 frt értékű ház, gyújtogatás által, mely
biztosítva volt; ápril 26-án, Schaf József szent-
huberti lakos kárára egy kocsi szalma 5 frt
értékben, ismeretlen ok által; május 3-án,
Popi Todor kis-toráki lakos kárára 20 frt
értékű széna és szalma ismeretlen ok által;
ápril 26-án, Karacsev Rada beodrai lakos ka-
rára egy 48 frt értékű kazal szalma, ismer-
etlen ok által; május 1-én, Bam Jozsa t.-becsei
lakos kárára egy 100 frt értékű ház, ismer-
etlen ok által; május 5-én, Hetyei János t.-
becsei lakos kárára egy 1276 frt értékű gaz-
dasági épület, ismeretlen ok által, mely biz-
tosítva volt; május 8-án, Szekulits Obrad
kumani lakos kárára egy 509 frt 50 kr. ér-
tékű ház, ismeretlen ok által; május 4-én,
Tomi Stefan ó-bebai lakos kárára egy 10 frt
értékű kazal szalma, ismeretlen ok által;
május 15-én, Raita Tosa n.-margitai lakos
kárára 2 kazal szalma, gyújtogatás által, mely
biztosítva volt; május 17-én, Moll Péter és
Martinov Mita szerb-módosi lakosok kárára
300 frt értékű 2 ház részletesen, gondat-
lanság alatt; május 14-én, Venczel Mihály
m.-czernyai lakos kárára egy 600 frt értékű
ház, ismeretlen ok által; május 19-én, Harter
Bartalan szent-huberilakos kárára egy rakás
nád 16 frt értékben, ismeretlen ok által;
május 20-án, Pungoleszku Juhan b.-komlói
lakos kárára egy 300 frt értékű ház, ismer-
etlen ok által, mely biztosítva volt; Kiss
Anna t.-becsei lakos kárára egy 400 frt
értékű gazdasági épület ismeretlen ok által,
mely biztosítva volt.

* **Halálozás.** Péch-Ujfalusi Béchy J.,
Szatmármegyei máté-széklai kerület ország-
gyűlési képviselő, a kispalotnáz jegyzője és
a nagy-károlyi ref. egyházmegye tanácsbírája,
1883. június hó 6-án, élteinek 38-ik évében
hosszas betegség után meghalt. Nyugodjék
Békében.

* **Méhészeti tanfolyam Buziá-
son.** A nagyméltóságú földmívelésügyi mi-
nisterium legkegyelmesebb elhatározása foly-
tán Grand Miklós, a központi kerület méhészeti
vándortanárnak vezetéke alatt folyó év
július hó folyamában Buziás mezővárosában
egy három hétig tartó méhészeti tanfolyam
fog tartatni. E tanfolyamon most egyelőre
20 hevesmegyei tanító vesz részt.

* **Jókainé Laborfalvi Róza,** a
kitűnő művésznő, színpadra léptének ötven-
éves fordulója ez év őszén következik be. Az
egész magyar közönség tudja, hogy Jókainé
a nemzeti színház megalapítását megelőző időkh-
től kezdve, a magyar színházban keresztül, mely
a magyar drámai művészetet meg teremtette
s annak maiglan legnagyobb diadalait bizto-
sította, a magyar színpad egyik legelső dí-
csősége, s legnagyobb iragikai művésznője.
A nemzeti színház igazgatósága mint a
„Nemzet“ írja: ennek tudatában ragadta meg
e felszázados évforduló alkalmát, hogy a
kegyeletes tiszteletnek, melyet Jókainé mű-
vészi egyénisége iránt bizonyára nem csupán
a nemzeti színház, hanem a magyar közélet
minden, a művészi és kulturális érdekek fon-
toságát méltatni tudó ténylező érez, megfe-
lelő módon, s azon intézethez méltón, mely
annyi nemes és magaslatos művészi alkotást
köszönhetett Jókainének, kifejezést adjon.
A nemzeti színház igazgatósága következő le-
velet intézte Jókainéhez: Melyen tisztelet
Nagyságos Asszony! 1883. évi október 27-én
kezdette meg Nagyságod a budai várszínház-
ban azon pályát, mely magának oly fényes
nevet, a magyar színművészetnek annyi dí-
csőséget szerzett, hogy a halátlanság vádjai
nelkül nem mulasztotta el a nemzeti színház
igazgatósága azon reá nézve kellemes köte-
lesség teljesítését, hogy Nagyságodat teljes
tisztelettel felkérje: engedné meg, hogy amaz
emlékezes nap 50-dik évfordulóját a nem-
zeti színház megünnepelhesse. Az ünnep rész-
letei iránt a drámai igazgató lesz szerencsés
Nagyságod elhatározását szóval is kikérni;
mindamellletl már ezáltal bátorokunk Nagy-
ságodat tisztelettel felkérni, hogy az ez alkalmal
rendezendő előadásban résztvenni s
erre egy tetszése szerinti szerepet kijelölni
kegyeskedjék. Azon reményben, hogy Nagy-
ságod e szép ünnep megtartását kegyes be-
leegyezésével lehetővé fogja tenni és alkalm-
mat szolgáltat arra, hogy a színház, a közön-
ség és a saját, örök emlékü művészele iránt
tartozó hódolatát kifejezhesse — maradunk
Budapestben, 1883. évi június hó 7-én Nagy-
ságodnak alázatos szolgáló Podmaniczky Frigyes
s. k., intendáns. Paulay E. s. k. drámai igazgató.

* **Tóth Kálmán szülőháza,** mint
a „Bajai Figyelő“ írja, végre meg van álla-
pítva. A polgármester úr magához kérlette a
költő nényjét: Szucs Sándorné született Tóth
Etelka urnót s június 8-án kihallgatta az
íránt, hogy Tóth Kálmán melyik házában szüle-
tett. Ez alkalommal a nevezett urnó (ki
Tóth Kálmánnál 13 évvel idősebb s így köz-
vellen tudomása van a szülőházat illetőleg)
oda nyilatkozott, hogy a költő 1831-ben abban
a házában született, melynek helyén most a
Perczel-féle ház áll. Hosszu bogárháti épület
volt ez a kasznár-lak, mely 1840-ben telje-
sen leégett. A költő szülei ekkor, — mint-
hogy Baján mindössze öt-hat házat kímélt
meg a tűz, — kiköltöztek Vaskutra, ahonnan
később az u. n. kastélyba hurcolkodtak be,
melynek helyén ma a városháza van. Eszerint
alig lehet kétség az iránt, hogy az emléktábl-
lával a Perczel-féle ház lesz megjelölve. —
A mi a szobrot illeti, a bizottság reménykedik,

hogy 3—4 év múlva az is meglesz. A helyét
már ki is nézték azon a szép téren, melyet
a franciskánus barátok telkéből lehetne csin-
álni. Így hát a szobor felállításához nem is
hiányzik már egyéb, mint egy pár ezer forint
a szoborra s ugyanennyi a kellő tér meg-
szerzésére.

* **Rónay Jácint** iránt, ki tudva-
levoleg Mária Valéria főhercegnő neveltetését
vezette, a legkitűntetőbb elismeréssel visel-
tetik az udvar. Tanujele ennek egyebek közt
az is, hogy midőn ő felségeik legközelebb a
püspök benyújtott lemondását elfogadták egy-
üttal kikötötték, hogy az ősszel, amidőn az
udvar Gödöllőn lesz, töltsé ismét velük az év-
szakot. Rónay püspök e legkegyesb felszólít-
ásnak engedni fog.

* **A királyhymnusz** szövegére ki-
írt pályázatra eddig a központi bizottsághoz
mintegy 40 versenyző szöveg érkezett be és
előreíráható, hogy e szám a pályázati határidő
lejártáig meg fog kétszereződni. A szövegre
beérkezett pályaművek közül a korábbi terv-
ről eltérőleg nem három, hanem csak egy mű
fog kiválasztani a megzenésítésére, míg vi-
szont a megzenésített pályaművek közül a három
legjobb és csak ezek közül nyilvános
verseny után az, a mely nemcsak művészi
becsessel bír, hanem legjobban tetszik.

* **Mozgó hegy.** Kucsurmare bukovi-
nai helységben a néhány száz lépésnyire a
vasutól fekvő hegy a nagy esőzések követ-
keztében megmozdult. Husz ház lecsúszott és
még nyolcvan házat ugyanaz a veszély fe-
nyegeti. A lakosság közt nagy az ijedség,
mert a föld több mint ezer négyszögöl nagy-
ságban megreped.

* **T. olvasóinkat** bizonyosan érde-
keli fogja megtudni, hogy a budapesti udvari
szállítók Alter és Kiss czég volt szabófonőke
Friedrich N. úr saját műtermét nyitott. Friedrich
úr divat tanulmányait külföldön végezte s
kitűnő szakképzettsége a szabászat terén ne-
vezett udvari szállítóknak nem egy kiállításon
szerezte meg a jutalomérmét. Különbön utal-
unk mai számunkban megjelent hirdetésére.

Közigazgatási bizottság.
Torontálmegye közigazgatási bizottságának
1883. évi június hó 4-én tartott rendes havi
ülésén előadott ügyek tárgysorozata:
(Folytatás.)

Közmunka- és közlekedési ügyek.
Alispáni 9760. sz. megkeresés a Bács-Bodrogmegyebeli
Ada és Mohol községek által a tisztai árterben emelt
három és egy épülőben levő keresztgát eltávolítása
vagy kellő méretű átvezetékek ellátása tárgyában.
— A keresztgátak eltávolítása céljából a m. kir.
közmunka és közl. miniszteriumhoz felirat intézettek.
A m. közmunka- és közlekedési m. kir. miniszterium
a gőzkazánok használati engedélyének kiadhatása
tárgyában körrendelete. — Tudomásul szolgál.
A m. közmunka- és közlekedési m. kir. miniszterium
12276. sz. határozata a nagy-kikinda-nagy-becske-
reki vasút építési céljaira N.-Kikinda község hatá-
rában szükséges földterületeknek elrendelt törvényes
kiszajátítása tárgyában hozott bizottsági határozat
ellen bejelentett felfolyamodványok ügyében. — El-
nökileg elintéztetvén, napirendről levetették.
Temesvári m. kir. postaigazgatóság 5950. sz. jelentése
egy m. kir. postahivatalnak Lajosfalva községében
leendő felállítás tárgyában. — A postahivatal fel-
állításra újra kérétek.

Árvaügyek.
Zombolya községének saját községi gyámpénztárának
továbbra is általa leendő kezelésére iránti folyamod-
ványa. — A nagym. belügyminiszteriumhoz kérelem
intézték, hogy a kezelést továbbra is hagyja meg.
Nagy-Jécsa községnek hasonló folyamodványa. — Bel-
ügyminiszteriumhoz pártolólag felterjesztetik.
A nm. belügyminiszteriumnak a Magyarországon elhalt
orosz alattvalók hagyatékának mikénti kezelésére
vonatkozó 27608. ex 1883. számú körrendelete. —
A megyei és Nagy-Becskerek város árvaszékével
közöltetve rendeltetik.

Fegyelmi és felelőztetési ügyek.
Eckstein Mihály budapesti lakos panaszlevele a megyei
alispán ellen, útleveleinek megújítása végett beadott
kérvényének késedelmes elintézése miatt. — Jelen-
tést végett alispánnak kiadatik.
Török-becsei szolgabíró betérjeszti Györky György s
társai franyovai lakosoknak tiltott vadászat által el-
követett kihalás miatt hozott I. fokú ítélet elleni
felelőztetésüket. — Alispánnak további illetékes eljár-
ás végett kiadatik.
Perjamosi szolgabíró betérjeszti Nagy Sarolta lovrini
postamesternek kérvényét a tőle elvont lovrin-billéti
postamenet visszaadása iránt. — A temesvári m. kir.
postaigazgatósághoz pártolólag átítetik.
Alispáni jelentés Szécsánfalva, Baráczháza és Kriva-
bara községek gróf Karácsonyi Guidó tulajdonát ké-
pező városi pusztán átvonuló utak fentartása tárgyá-
bani folyamodványukra vonatkozó belügyministeri
határozat iránt. — Az összes ügyiratok tárgyalás s
újabb elsőfokú határozathozatal végett a bányai
szolgabírónak kiadatik.
Földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter körrendelete
valamennyi szőlő mívelést elbíró megye és város
törvényhatóságaihoz a phylloxera tovább terjedésé-
nek megállítás tárgyában. — Jelentéstétel végett
a megyei alispánjának kiadatik.
(Folyt. köv.)

fűzetet. A 21-ik fűzet Szokoly Viktor jónévi humoris-
tánk „Sinész és komédiás“ cz. vig elbeszélését
közli, a 22-ik fűzet pedig Hevesi Józsefől Vig el-
beszélésű czimvel öt vídám beszélt tartalmaz.
A tartalmas és takaros fűzetek ára egyenkint csak 12
kr. Megjelenik és megszerezhető Buzarovits Gusztáv
könyvkiadásában Esztergomban, valamint minden
vidéki könyvtárban is kapható. A pártolárameltő
szépirodalmi vállalatot dr. Körösy László szerkeszti.
Öszintén ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Az „Ország-Világ“ június 2. és 9-iki száma
következő tartalommal jelent meg: „Pénzházasság“,
„A kedély beteg“, „Az élet husz éves korban“, „Az
orosz czár koronázása“, „Nero élő fátylái“, „Régi
dal... régi dal...“ „Hervadt levelek“, „Körágyon“
és „Visszaemlékezések“. Képek: „Moszkva látkepe“,
a „Kreml Moszkvában“, „Temető a hegyen“, „Egy
érdekes sakkjátszma“, „Ha egyedül vannak“, „Unalmas
lecke“, „Szamóca árus leány“ igen sikerült metszetek.
Az „Ország-Világ“ még a saison morteban is még ké-
pes azon a niveau állani, melyre emelkedett az utolsó
év alatt. Ajánljuk az új évfolyam kezdetén a kitűnő
képes lapot, melynek előfizetési ára évfolyamra 2 frt
50 kr., félre 5 frt, egész évre 10 frt. Előfizetheti
a kiadótulajdonosok, Wilkens és Waidl kiadóhivataláb-
ban, Budapest, Koronaherzeg-utca 3.

KÖZGAZDASÁG.
**A torontálmegyei takaré- és hitelbank
1883. május havi forgalom kimutatása.**

I. Takarékpénztári betételek frt kr.
állása 1883. április végével 323898 58
betételek május hóban 19707 97
összesen 343606 55
visszafejtések május hóban 24266 21
állása május végével 319140 34

II. Betéti levelek
állása április végével . . . . . 3000 —
betételek május hóban . . . . . 2500 —
összesen . . . . . 5500 —
visszafejtések május hóban . . . . . 3000 —
állása május végével . . . . . 2500 —

III. Folyó számlai üzlet
tevőleges egyenleg április végével 32008 27
kiadások május hóban 622 50
összesen 32630 77
bevételeztetett május hóban 5407 11
tevőleges egyenleg május végével 27223 66

IV. Leszámlolási üzlet
a) bankváltók
a tárcza állása április végével 356223 40
leszámloltatott május hóban 142785 33
összesen 499008 73
visszafejtetett május hóban 124146 92
a tárcza állása május végével 373861 81
b) hitellejeli váltók
a tárcza állása április végével . . . . . 6830 —
leszámloltatott május hóban . . . . . 270 —
összesen . . . . . 7100 —
visszafejtetett május hóban . . . . . 300 —
a tárcza állása május végével . . . . . 6800 —

V. Előlegezek
értékpapírokra
állása április végével . . . . . 14255 —
kiadott előlegek május hóban . . . . . 310 —
összesen . . . . . 14565 —
visszafejtett előlegek május hóban . . . . . 954 —
állása május végével . . . . . 13611 —

VI. Ingatlan kölcsönök
állása április végével . . . . . 14619 —
visszafejtések május hóban . . . . . 350 —
állása május végével . . . . . 14269 —

VII. Pénz-forgalom
készpénzgyenleg április végével 7677 24
bevételek május hóban 339810 67
összesen 347487 91
kiadott május hóban 336298 41
egyenleg május végével 11189 50

Pilulák.
Tata: Te Miklós! Ha te a leckédet délig fel
nem mondd, akkor te ebédet nem kapsz, ami oly
igaz, mint én apád vagyok. (A fiu sir.)
Mama: Ne sirj Miklósám, kapsz ebédet. . . . .

Irma: Hogy van az, te Fanny, hogy te mind-
inkább soványkodik?
Fanny: Hogy van az, te Irma, hogy te mind-
inkább kövéredel?
Irma: Én azért kövéredem, mert nincsen sze-
retőm.
Fanny: Én meg azért soványkodom, mert el-
hagyt mindkettő.

Miniszteri rendelet. Megtörtént, hogy a
lovasság, ha gyalogol, egymás sarkantyuját legazolják;
minek elhárítása céljából a hadügyminiszterium elren-
delte: „hogy a legénység jövőben ne egymásután,
hanem egymásélt lépdeljen.“

Valaki egy korcsmai asztaltársaságban nem tudta
eléggé az érczoporsók szépségét és kitűnőségét dicse-
getni, a mi el is hitetett mindenkitől, de sőt még egy
ugyanott köztük ülő asztalostemertől is csakis azon
egy megjegyzéssel: „hogy az érczoporsók valóban
szépek és izlésteljesek, de a fakoporsók egészségesebbek.“

Egy erős borivó halálos ágyán egy pohár vizet
kért. Amidőn e fölött csodálkoztak, mivel tudták, hogy
ő egész életén át a vizet ki nem állhatta, azt felelte
„hogy az embernek halálos ágyán még a legnagyobb
ellenségével is ki kell békülnie.“

IRODALOM és MŰVÉSZET.

A „Mulattató Zsebkönyvtár“ című előnyö-
sen ismert vállalatból most kaptuk meg a 21. és 22-ik

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

4110.sz.ki. 1883. **Hirdetmény.** (180-1.1)

Nagy-Becskerek város polgármestere hivatala részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1883. évre szerkesztett és a helybeli kir. adófelügyelőség által átvizsgált és helyesbített a kereseti adó I. és II. osztály a városi adószámvékösi irodában 8 napig, vagyis a f. évi június hó 14-től f. évi június 24-ig betekinthes végett kitéve leendnek, mely idő alatt minden adóköteles az adótetele ellen netán intézendő felszömlamlását írásban ezen város tanácsánál benyújthatja.

Kelt N.-Becskereken, 1883. évi június hó 9-én.

Kulifay Lajos,
polgármester.

142 hold (182-3.1)

legjobb minőségű szántóföld egy tagban, gazdasági épületekkel ellátva, örök áron eladó. — Bővebb tudóstást ad Filkovié Pál Nagy-Becskereken.

Budapest, 1883. ápril hó.

FRIDRICH N.,
az **Alter és Kiss** cég eddigi első szabófőnöke.

Megérkezvén divat-tanulmányozási és bevásárlási utazásomból, kérem a mélyen tisztelt hölgyeket, hogy engemet nagyrabecsült kegyükkel és megbízásaikkal szerencsésített sziveskedjenek, miután törekedni fogok, a legolcsóbb árak mellett is, a legjobb francia divatlapok és minták szerint dolgozni. Különösen kérem a mélyen tisztelt hölgyvilágot, méltóztatásuk tekintetbe venni, hogy én mindent személyesen előállítok, és első kézből beszerzek, ennél fogva legolcsóbb árakon szolgálni képes vagyok. — Tizenkét év óta mint első főnöke az „Alter és Kiss” cégnek, ennek legvirágzóbb korszakában: az én ruhakészítményem és lovagló-öltönyeim ezen üzletnek a bécsi világiállításnál, ugyisint a székesfehérvári országos kiállításban is a jutalomérmét nyerték. — Együttal értesitem a nagyra tisztelt hölgyvilágot, hogy én már megvett szöveteket is készítésre elfogadok, és ha kívántának, bármily ruhát vagy öltönyt hat óra alatti teljes elkészítésre is vállalom.

Folyó évi május 1-je óta: Váci utca 9. sz. alatti műterem „a kék csillaghoz” címzett bolthelyiség fölött. (173-6.1)

„Russanda” iszapfürdő Mellenczén

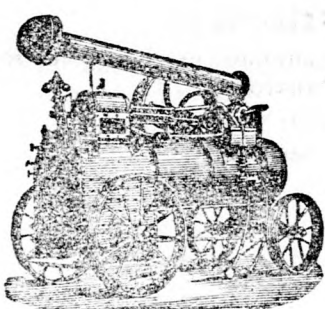
(Torontálmegyében.)

A fürdőévad, mint közönségesen, május hó 15-től szeptember hó közepéig tart.

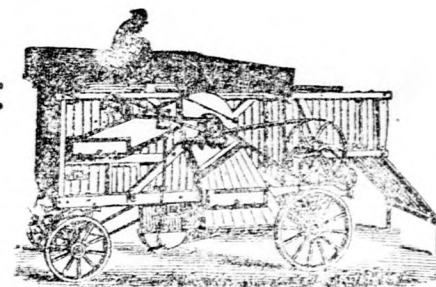
Kóralakok, melyek ellen a Russanda iszapfürdő kedvező eredménnyel használtatott: Görvélykor (scrophulose), Rheoma, idült sebek, különösen olyanok, melyek csontgyulladásnál és csontszuvasodásnál mutatkoznak. Megkeményes dések. Daganatok az egyes tagokon, mint előre ment gyulladások következményei. Dagadt izületek, kifeszített inak, ezek folytan összezsugorodott s megmerevedett kezek, lábak stb. Bőrbetegségek; de különösen ajánlatik vérszegénység, nőknél a rendetlen és mértéken felüli vérvesztesség stb. ellen.

Fürdőben vendéglő, szépen butorozott szobák, kert és naponkint zene. Távirda és posta állomás.

Közelebbi felvilágosítást a legnagyobb készséggel ad a tulajdonosnő **Klaits Anna Mellenczén**, kihez mindennemű kérdézősködések intézendők. (150-6.6)

Kellner Ferencz
valamennyi gazdasági gépek, különösen:
gőzcséplőgépek, járgányok, trieurök,
rosták stb.

GYÁRI RAKTÁRA

a t. gazdaközönségnek legmelegebben ajánlatik.

A jótállási kötelezettség, minden gép kitünő s tartós szerkezeteert s kiváló munkaképességeert szivesen elvállaltatik. Eladás gyári árak és könnyű fizetési feltételek mellett.

GÉPRAKTÁR:

lemesvári ut

Nagy-Becskereken.

ÜZLETHELYISÉG:

„Az arany vakaróhoz”,
Hunyady- (fő-) utca
Nagy-Becskereken.

(168-12.3)

2106.sz. 1883. (175-1.1)

Arverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. törvszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a n.-elleméri arvapentár végrehajthatónak, Huber Jusztina végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a n.-becskereki kir. törvényszék területén lévő, N.-Ellemér községben fekvő, a német-elleméri 112. sz. tjkvben A. I. 115. és 116. sz. házuknak 450 frtra becsült felére, ugy 100 frtra becsult 462/a. r. sz. szőlő felére elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi július hó 13-ik napján, délelőtt 10 órakor, Nem.-Ellemér községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozők, tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 45 frt és 10 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. é. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki e. f. kir. törvényszék tlkönyvi osztályának 1883. évi márczius hó 24-én tartott üléséből.

Jegyzői segéd,

a ki a jegyzői teendőkben jártassággal bír, jó fizetés mellett alkalmazást nyer.

Ajánlatok mielőbb alólírotthoz beküldendők.

Kirchner Ignác,
rudolfsgnadi jegyző.

(181-1.1)

1881 -ik évben 295.000 palack, 1882 ik évben 550.000 palack lett elszállítva.

A mohai ÁGNES-forrás

hazánk egyik legszénsavdúsabb

savanyuvize

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend. Fris töltésben mindenkor kapható

ÉDESKÜTYÜ L.

m. k. udvari szállítónál Budapesten, Erzsébettéren.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

(84-12.8)

Nagy-Becskereken Haidegger Ödön urnál.

1881 -ik évben 295.000 palack, 1882 -ik évben 550.000 palack lett elszállítva.

Magyar

vörös-kereszt-egylet
sorsjegyek.

Évenkint 3 sorsolás.

Évenkint 3 sorsolás.

Legközelebbi húzás f. évi július 1-én.

Ezen húzásban főnyeremény 50.000 forint. Továbbá 1 nyeremény à 5000 frt, 4 nyeremény à 1000 frt, 10 nyeremény à 500 frt, 25 nyeremény à 100 frt, 30 nyeremény à 50 frt, 52 nyeremény à 25 frt.

A nyeremény sorsolásán kívül törlesztési sorsolás is történik; minden a törlesztési sorsolásban a legkisebb nyereménnyel húzott sorsjegy tovább játszik a főnyereménnyre.

Ezen sorsjegyek a napi árfolyam szerint kaphatók a

Pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzletében

Budapest, Dorottya-utca 1. sz.,

valamint minden bank- és váltóháznál az országban. (169-5.3)

Edwards ad e leuik

1883.

TORONTÁI.

25-ik szám.

Csütörtök, június 21-én.

Meghatározott évfolyam.

Melléklet a „Torontál” 1883. évi 24-ik számához.

1257. sz. 1883.

(166—3.3)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Szedginer Dampfmühle & Wasserleitung von Bernat Back Sohne” végrehajtónak, gr. Roggendorf Robert végrehajtást szenvedő elleni 12.000 frt tökéletes és jár. iranti végrehajtási ügyében az ezen kir. törvényszék területén lévő, Roggendorf községben fekvő, a Roggendorf 89. sz. tjkben A. I. IV. alatti birtoktestek, beruházások és tartozékokból álló 626.232 frt 49 krban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi július hó 19-ik napján, délelőtt 10 órakor, a n.-becskereki kir. tszék tlkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 5%-át, vagyis 31.311 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a nagy-becskereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1883. évi febr. 28-án tartott ülésében.

297. sz. kig. 1883.

(162—4.4)

Árverési hirdetmény.

Alulírott községelöljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a Jozefovai község tulajdonát képező kisebb királyi haszonvételek, jelesen italméresi jog (Regale) és a tiszai halászat jog e folyó évi június hó 29-án, délelőtti 10 órakor, a község tanácstermében tartandó nyilvános árverésen 1884. évi január hó 1-től 1886. évi december hó végeig, azaz három évi időtartamra a legtöbbet ígérőnek kiadtni fog.

Minek folytán felszólítatnak az árverezni szándékozók, hogy az említett napon megjelenjenek, esetleg zárt ajánlataikat 20% ovadékkal ellátva, június hó 27-ig alulírott községelöljáróinak nyújtsák be.

Az árverési feltételek mindenkor az árverés napjái Jozefova községének tanácstermében megtekinthetők.

Jozefova, 1883. évi május hó 10-én.

Opreán Aurél,
jegyző.

Szodity Délykó,
bíró.

3638. sz. ki.

Pályázat.

(178—3.1)

A Kis-Orosz községében lemondás folytán megüresedett s évi 300 frt fizetés, 40 frt uti- és 20 frt iroda-átalány, 40 p. m. természetben kiszolgáltatandó buza, 2 öl tuzifa, 4 öl fűtő szalma, 1/4 mázsa gyertya, a kis-oroszi uradalomtól 2 hold föld, szabad lakás és a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak és illetve fizetéssel javadalmazott község jegyzői állomásnak választás utján leendő betöltésére határidőül e folyó évi július hó 9-ik napjának, délelőtti 10 órája, Kis-Orosz községe községében ezennel kitétetik.

Felhívatnak az ezen állomásra pályázók, mikép tekintettel az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ára és az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. és 75. §§-ai értelmében felszerelt kérvényeiket a választást megelőző napig nálam benyújtsák. Kelt Zsombolyán, 1883. évi június hó 11-én.

Belitska Béni,
szolgabíró.

Hirdetmény.

(177—1.1)

Az ez évben még megkezdendő és befejezendő iskolaházi épület felépítése Stefansfeld községében 1883. é. június hó 21-én, délelőtti 10 órakor, fog a fentnevezett községi házban tartandó árlejtés alkalmával a legolcsóbb vállalkozónak egészben átadtni.

Költségelőirányzat.

Földmunkálatok	94 frt 20 kr.
Kőműves munkálatok anyag nélkül	2410 „ 74 „
Ácsmunkálatok faanyaggal	1961 „ 24 „
Asztalos munkálatok festéssel	1912 „ 35 „
Üveges munkálatok üveggel	156 „ — „
Lakatos munkálatok anyaggal	366 „ — „
Bádogos munkálatok anyaggal	280 „ 38 „
Vas és kovács munkálatok	112 „ 60 „

Az építési tervrajz, a részletes költségelőirányzat és az építési feltételek a stefansfeldi községi irodában a hivatalos órák alatt naponta megtekinthetők.

Az ezen épületért ígérkezőknek okvetlen kell, hogy szakemberek legyenek, ami szükség esetében bebizonyítandó és kötelesek az ígérkezők a kikiáltási árnak 10% bánatpénzül készpénz vagy állampapirokban letenni.

Utó- vagy más ajánlatok el nem fogadtnak. Stefansfeld, 1883. évi június hó 12-én.

Az építő bizottságrt:
Rupčić József,
elnök.

Hirdetmény.

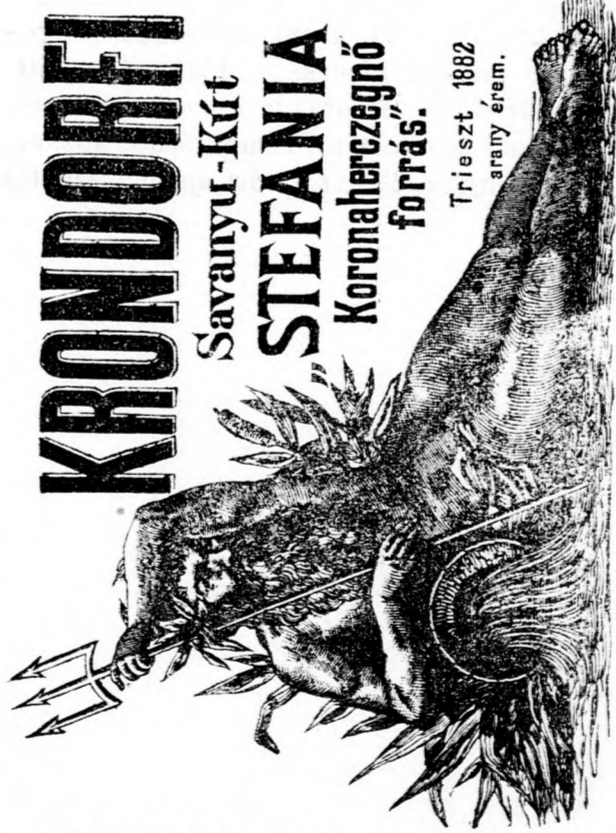
(179—3.1)

Mellyel ezennel közhírré tételik, hogy Bega-Szent-György községében, a község tulajdonát képező italméresi jog ugy az ennek gyakorlásához szolgáló épületek, a helybeli községi irodában folyó évi július hó 9-án, délután 2 órakor, három egymásután következő évekre, vagyis folyó évi november hó 1-től 1886. évi október hó végeig terjedő időre szóbeli nyilvános árverés útján haszonbérbe adtni fognak.

Az árverési feltételek a helybeli jegyzői irodában bár mely napon a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Kelt B.-Szent-Györgyön, 1883. évi június hó 10-én.
Schiller Lipót, községi jegyző. Moldován Száva, községi bíró.

Kutvállalat: Kahl és társa, Krondorf.

KRONDORFI
Savanyu-Kút
STEFANIA
Koronaherezegő
forrás.

Triezt, 1882
arany érem.

Szénsavgazdag, természetes, luganyos asztali víz; jónak tapasztaltatott a legzöszervek, a gyomor és a hólyag bántalmaknál. (128—12.9)

Főraktár Nagy-Kikindán Nack Ede és Ujvidéken Kleintsek József uraknál.

nap derült, vidám idő volt, mely ugyan szebb is lehetett volna, de nagy örömmel üdvözöltetett azok részéről, kik a közeli buziási gyógyfürdőben rendezett Trefori-ünnepélyhez kirándulni ohajtottak.

A legszíntébb tisztelet és hála ez ünnepére tehát kedvező időjárás mellett folytatott le, mi nagyban emelte ennek fényes sikerét, s magasztosságát.

Alig hajnalodott vasárnap, egyszerre benépesültek a buziási gyógyfürdő gyönyörű

szákon. A legkülönfélébb vallású és nemzeti sugu emberek lehetett látni a legkülönfö-zőbb ruházatokban.

Hírlapíró csak kettő volt könn: Szathmáry György országgyűlési képviselő a „Nemzet” és e sorok írója, a „Délmagyarországi Lapok”, a „Sándungarischer Lloyd” és az „Országgyűlési Értesítő” (magyar távirati iroda) képviselőiben.

Pontban 10 órakor megkezdődött az ünnepélyes szent mise a róm. kath. egyházban.

Gyönyörű szép sétatnyok vezetnek a szoborhoz, melyek ma különösen föl voltak díszítve, s föllobogóva. Nem kevesebb mint kétszáz nemzeti színű lobogó volt kitéve a parkban. Közvetlenül a szobor előtt mintegy 30 méternyi hosszúságban magas oszlopok voltak beverve a földbe, egy-egy zászlót tartva mindenik. Két ilyen oszlopsor volt, közepén térséggel, melyen át a közönség a szürke lepellel borított szobor elé vonult.

ről felemlíteni. Buziás multjáról keveset lehet mondani, mert igen szűk keretében ez még megyénk határain túl is alig ismertetett csak név szerint is; méltányos örömmel tekinthetjük hát jelenét és dús reménynyel nézhetjük jövőjét. És e kellemes helyzetetést kinek köszönhetni jobban, mint ő Nm. az itt intézkedő vallás-, közoktatási miniszter urnak. Lásuk csak keletkezése szerint a legjelesebb jótéteményeket, melyekkel ő Nagymélt. egy évtized

4110.sz.ki. 1883. **Hirdetmény.** (180—1.1)

Nagy-Becskerek város polgármesteri hivatala részéről ezennel közhírré tételik, hogy az 1883. évre szerkesztett és a helybeli kir. adófelügyelőség által átvizsgált és helyesbített a kereseti adó I. és II. osztály a városi számvéviségi irodában 8 napig, vagyis a f. évi június hó 14-től f. évi június 21-ig betekinthes végett kitéve

„Russanda“ iszapfürdő Mellenczén

(Torontálmegyében)

6225.sz.ajk.1883. **Hirdetmény.** (167—3.3)

A csávosi temeshid ujjá építéséről és meghosszabbításáról készített tervek és költségvetések a Temesbega-völgyi vízszabályozási társulat által bemutatván, az 1871. évi XXXIX. t. cz. 12. §-a rendelkezéséhez képest 30 napi közzemlére, vagyis 1883. évi június hó 1-től 30-ig bezárólag a módosi járási szolgabírósnál kitétetnek. Miről az érdekeltek azzal értesítettnek, hogy ezen idő alatt a szóban forgó terveket a mondott hivatalban megtekinthetik s netáni észrevételeiket, felszólamlásukat ugyanott írásban beadhatják.

Temesvárott, 1883. évi május hó 22-én.

Rácz Athanáz,
kir. tanácsos, alispán.

940. sz. 1883. (176—2.1)

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú közmunka és közlekedési m. kir. miniszterium 1883. évi június 4-én 14367. sz. a. kelt rendelettel a Bega-csatorna párdányi kanyarulatában szükségelt rözse-partvédműre vonatkozó tervezet kivételét 2205 frt 31 krnyi költséggel engedélyezvén, ezen munka kiadására nézve f. é. június 23-án, délelőtti 10 órakor a bega-csatornai magy. kir. mérnöki hivatalban (Temesvárott, Józsefkülváros, Bonnáz-utca 22. sz.) zárt ajánlati árlejtés fog tartatni.

Miről vállalkozni akarók oly felhívás mellett értesítettnek, hogy a 10% kötpénzzel terhelt szabályszerűleg lepecsételt és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlataikat f. évi június hó 23-án délelőtti 10 óráig alulírott hivatalhoz annál is inkább nyujtsák be, minthogy a későbbben érkező vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A benyújtott ajánlatban kiteendő, miszerint az általános és részletes feltételeket az ajánlattevő ismeri és magát azoknak aláveti.

Az engedélyezett műtervezet és a vállalati feltételek alulírott hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Temesvárt, 1883. június hó 8-án.

A begacsatornai kir. mérnöki hivatal:

Kecskés Sándor,
kir. főmérnök.

Pályázat. (174—3.1)

Torontálmegye tekintetes törvényhatósági bizottságának folyó évi mártius hó 15-én 91. sz. 2661. bgy. alatt kelt becses határozatával Ferdinandfalva községében mult 1882. évi november hó 30-án tartott jegyzői választást megsemmisítvén, egy új választás megtartása rendeltetett el.

A választási nap folyó évi július hó 28-ára

délelőtti 10 órára Ferdinandfalva községhezánál tüzetik ki.

A fizetés és mellékjárandóságok a következők: Kézpénz 400 frt évi fizetés, szabad lakás és házi kertnek szabad használata, 36 frt faatalány, továbbá egy szerződésért 2 frt, kérvényért 2 frt, kötelezvényért 50 kr., végrendeletért 1 frt stb.

A pályázatra jelentkezők, kik a jegyzői szigorlat letételét igazolják, a magyar és szerb nyelvet szóval és írásban tökéletesen bírják, felhivatnak, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat folyó évi július hó 27-ig alulírott szolgabírónak beküldjék.

Kelt Alibunárott 1883. évi június hó 7-én.

Kamenszky György s. k.,
szolgabíró.

Cséplőgépek.

A legkedveltebb gözeséplőkészleteket a m. állami gyárból, valamint a legkitűnőbb jargányos cséplőgépeket, hordozható hűtőszekrények, szénagyűjtők stb. mezőgazdasági gépeket készletben tart

Solymos Manó,

gépárterében
Temesvár, Józsefváros, a Hunyadihid közelében.

Évenként 3 sorsolás.

1881 magyar kereskedelmi bank váltóüzletében
Budapest, Dorottya-utca 1. sz.,
valamint minden bank- és váltóházánál az országban. (169—5.3)